

### Redaktionskomité:

Heidi Alsing, Svend Askjær, Peter Blume, Lars Helms, Kirsten Ketscher, Ulf Kjellerup Hansen, Morten Kjærum, Anne Dorthe Bruun Nielsen, Ruth Nielsen, Claus Valeur Nissen, Claus Norup, Jens Frede Paulsen, Margrethe Bak Pedersen, Hanne Petersen, Simon Thorbeck, Jens Vedsted-Hansen, Henrik Zahle.

### Redaktion:

Svend Askjær, Institut for offentlig ret, Århus Universitet,  
DK-8000 Århus C.  
Tlf. 06-130111

Kirsten Ketscher, Den sociale Højskole, Randersgade 10,  
DK-2100 København Ø.  
Tlf. 01-424601

### Nordiske kontaktpersoner:

*Finland:* Niklas Bruun, Byfogdegränd 6D, 00640 Helsingfors 64.

*Norge:* Håkon Lorentzen, Institutt for rettsociologi, Sporveistgt. 35,  
N-Oslo 3.

*Sverige:* Anita Dahlberg, Institutionen för socionomutbildning,  
Stockholms Universitet. S-106 91 Stockholm.

Håkan Rydén, Institutionen för Handelsrätt, Bredgatan 4,  
S-222 21 Lund.

Dag, Victor, Billvägen 9, S-752 48 Uppsala.

Henvendelse til forfatterne kan ske gennem redaktionen.

Henvendelse om abonnement, adresseskift mv. skal ske til forlaget.

© Politisk Revy

Sct Pedersstræde 28 B

DK 1453 København K.

tlf. (01) 15 60 66

1. oplag 1981

ISBN 8785186821

Dette hæfte indledes med tre artikler om EF-ret:

*Henrik Bang og Hanne Petersen* skriver om Europas forfatning. Artiklen beskæftiger sig ikke med det dogmatiske indhold af EF-retten, men søger at belyse to strukturelle sammenhænge: Dels hvilke samfundsmæssige behovs- og konfliktsforhold, der fremkalder oprettelsen og udviklingen af EF, og dels hvorledes retsformerne konkret virker i den fællesskabsformation, de indgår i. Formelt hviler fællesskabet på *traktat*, men forfatterne mener, at både med hensyn til retsdannelse og afgørelse af enkeltsager tilkommer der EF-organerne en kompetence, der gør, at EF-ordningen får *forfatningslignende* træk.

*Ruth Nielsen* beskæftiger sig med udviklingen i EF's arbejdsmarkedsregulering. Hun påviser, at der er sket et skift i reguleringsformen fra omkring 1974, hvor det arbejdsmæssige og sociale handlingsprogram blev vedtaget. Før 1974 var den vigtigste reguleringsform pligtregler, hvis hovedindhold var at forbyde diskrimination på grund af nationalitet. Fra 1974 benyttes mere komplekse reguleringsformer, idet retsreglerne nu skal bruges som instrument til at rette op på det stigende misforhold, der eksisterer mellem kvaliteten af den arbejdskraft, der er til rådighed og den slags arbejdskraft kapitalen har brug for.

Den sidste artikel drejer sig om fortolkning og praksis vedr. kap. 5a »varsling m.v. i forbindelse med afskedigelser af større omfang« i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring. Baggrunden for kap. 5a er et EF-direktiv. *Henrik Bang* illustrerer modsætningen mellem den EF-ideologi, der ligger til grund for reglerne og den praksis, der rent faktisk følges. Med udgangspunkt i to konkrete sager: Topsil-sagen og Hønnerup-sagen, påviser Henrik Bang, at påbuddet om forhandling i forbindelse med kollektive afskedigelser vanskeligt kan anvendes, fordi reglerne er udtryk for en sammenblanding af forskellige modstående hensyn (ansættelsesvilkår, medbestemmelse, beskæftigelsespolitik), der ikke klart prioriteres.

Med fire artikler, der behandler forskellige aspekter af demokratiets vilkår, tager Retfærd hul på en demokratidiskussion, som vi vil følge op i de kommende numre. Allerede Retfærd nr. 18 vil beskæftige sig med demokratiet i det kommunale selvstyre. *Redaktionen modtager meget gerne indlæg til demokrati-diskussionen.*

I »Fem kommentarer om socialisterne og demokratiet« kritiserer *Karsten Ditlevsen* de tendenser, han mener at kunne se på venstrefløjen, til at gøre demokratibegrebet ahistorisk og eviggyldigt. Han beskæftiger sig med, hvilke principper et socialistisk demokrati må hvile på, og fremhæver, at der ikke vil være tale om en fuldbyrkelse af de borgerligt demokratiske idealer.

*Tim Knudsen* diskuterer i artiklen »Retten og den repressive planlæggende stat« parlamentets svækkelse i forhold til regering og administration, hvorved der sker en opløsning af forbindelsen mellem lovgivers hensigter og administrationens udmøntning af loven ved generelle retsfor skrifter. Hermed svækkes også overvågningen af det borgerlige demokratis værdier. Tim Knudsen fremhæver lovsformen som hovedgaranten mod administrativ vilkårlighed. Dette vigtige forhold må ikke med marxistisk overlegenhed afvises med en henvisning til det borgerlige demokratis formelle karakter.

I »Forfatning og demokrati« lægger *Henrik Zahle* med et arbejdspapir om statsretslige emner op til diskussion af nogle retlige problemer i tilknytning til Grundloven. Et fundamentalt problem er den praktiske virkeligheds realiteter i forhold til Grundlovens beskrivelse af Folketing, regering, frihedsrettigheder m.v. Det konkluderes, at vi ikke ud af Grundloven kan læse om der rent faktisk eksisterer et demokrati, men at man må undersøge Grundlovens funktion i forhold til det omgivende økonomiske og sociale liv.

*Altasagen* er på flere måder vældig central i demokrati-diskussionen. Der bliver med styrke stillet spørgsmålstejn ved Stortingets legitimation til at beslutte den omstridte vandkraftudbygning. *Kristian Andenæs* gennemgår i sin kommentar de fra et retssikkerhedssynspunkt betænkelige fremgangsmåder, som de norske myndigheder har benyttet sig af i denne sag f.ex. forsøget på at arrangere »standretter« med regeringsloyale dommere udsendt fra Oslo af justitsdepartementet til Alta. Vi planlægger i et senere nummer af Retfærd nøjere at uddybe problematikken omkring Alta-sagen.

I et debatindlæg fra *Ole Hasselbalch* »Det forgiftede æble« tager denne til genmæle mod omtalen af hans afhandling »Arbejdsretlige funktioner« (omtalt i nr. 15). Ole Hasselbalch lægger op til et samarbejde mellem praktikere og (marxistiske) teoretikere. Et samarbejde, der kunne udvikle arbejdsretten ud af dens nuværende dvaletilstand.

*Ole Krarup* anmelder Niklas Bruns disputats »Kollektivavtal och rättsideologi«. Karup fremhæver den omfattende forskningsindsats og stiller nogle kritiske spørgsmål til Brun vedrørende ideologibegrebet. Som en efterskrift beklager Krarup bogens traditionelle akademiske utilgængelighed, der bevirker at borgerlige meriteringskrav får for stærk magt over formidlingen af alternativtænkning.

*Helmuth Schledermann* anmelder Ole Krarups bog »Arbejdsretten«. Schledermann ser bogen som en kombination af en folkelig introduktionsbog, en videnskabelig afhandling og en debatbog. I sine kritiske bemærkninger diskuterer Schledermann begreber som »gældende ret«, videnskabelighed, arbejdsgivernes ledelsesret og spørgsmålet om, hvorfor systemet overhovedet fungerer.

*Bjarne Melkevik* orienterer om en Kritisk Juss-serie i Frankrig Collection »critique du droit«. Denne serie varsler nye strømninger i fransk retskritik med udgangspunkt i den historiske dialektiske materialisme.

*Peter Blume* anmelder forsvarsadvokaten Arnold Rothenborgs bog »Vægten og sværdet«.

Endelig er der en meddelelse om afholdelse af en kongres i European Group for the Study of Deviance and Social Control.